

Kršćanska nada na početku novoga stoljeća Znanstveni skup KBF-a u Splitu

Inicijativom časopisa *Crkva u svijetu* i *Teologije u Splitu* već šest godina za redom, a po drugi put u organizaciji KBF-a Sveučilišta u Splitu, krajem listopada održavaju se znanstveni skupovi teološke

tematike u dijalogu teologije s drugim znanostima, Crkve sa suvremenim svijetom i kršćanstva s drugim religijama. Zamišljeni su kao informativna i formativna izlaganja, rasprave i dijalog u svrhu produbljenja vjerskog znanja i osposobljavanja za vjerničko sučeljavanje s pitanjima i problemima našega vremena.

Ovogodišnji znanstveni skup koji je održan 27. listopada 2000. bio je posvećen aktualnoj i izazovnoj temi kršćanske nade na početku novoga stoljeća. Imali smo prigodu čuti sedam izlaganja uvaženih profesora iz Hrvatske i inozemstva koji su s različitih vidika pristupili i pokušali osvijetliti nadu najprije kao općeljudsku stvarnost, a onda posebnost kršćanske nade s njezinim implikacijama za konkretno življenje i pastoralnu praksu za XXI. stoljeće.

Prijepodneva izlaganja bila su usmjerena filozofsko-sociološkom propitivanju svjetovne nade u uvjetima modernoga svijeta i našega društva. U prvom izlaganju, naslovljenome *Traganje za nadom u suvremenoj filozofiji*, prof. dr. Pavao Barišić, ravnatelj Instituta za Filozofiju u Zagrebu, glavni urednik časopisa *Filozofska istraživanja* i predavač na KBF-u u Zagrebu i na Filozofskom fakultetu u Zadru ponudio nam je povijesno-filozofski presjek traganja za nadom u filozofskim smjerovima i djelima, s posebnim naglaskom na suvremena filozofska strujanja u pogledu nade. Predavanjem *O fenomenu i obzoru nade*, doc. dr. Ivan Tadić, profesor na filozofskoj katedri KBF-a Sveučilišta u Splitu, uputio nas je u ontičku utemeljenost i strukturu nade, zapravo približio nam je i osvijetlio ontiku fenomena nade. Nakon ova dva izlaganja, a prije prijepodnevne stanke, uslijedila je živa rasprava i dijalog o izloženome, a i šire. Treće predavanje, koje je prema programu trebao održati prof. dr. Ivan Cifrić s Filozofskog fakulteta u Zagrebu pod naslovom *Znakovi nade i tendencije beznađa u današnjem hrvatskom društvu*, koje nam je dakle trebalo predočiti sociološki pogled na svjetovnu nadu, zbog drugih neodgodivih obveza prof. Cifrića nije održano. Taj je izostanak prilično poremetio strukturu Simpozija i osjetio se kao njegov nedostatak. Umjesto njega čuli smo izlaganje dr. Jure Šimunovića, profesora na KBF-u u Splitu, koji nam je progovorio o nadi kao važnom i nezaobilaznom čimbeniku integralnog odgoja čovjeka. U polusatnoj raspravi o sva tri održana predavanja, koja je uslijedila prije podnevnoga odmora, čula su se mnoga zanimljiva pitanja, razjašnjenja, nadopune i sugestije nazočnih, kako u pogledu izloženoga, tako i u pogledu širih okvira tematike koja je bila na dnevnom redu.

Nakon podnevnog odmora čuli smo još četiri izlaganja koja su bila usmjerena propitivanju specifične kršćanske nade, odnosno kršćanske vjere pod vidom nade. U prvom zapaženom izlaganju prof. dr. Paul M. Zulehner, profesor na KBF-u u Beču i voditelj instituta *Pastorales*

Forum Wien, upoznao nas je s *Vjerskom praksom i strukturama crkvenog djelovanja u zemljama Srednje i Istočne Europe*, temeljeći svoje vrlo zanimljivo i vizualno dokumentirano predavanje na sociološkim istraživanjima. Težište izlaganja postavio je na teze istraživačkoga programa o Bogu nakon komunizma u tim zemljama. Sadašnji oblici crkvenoga života, vjerske prakse i eklezijalnih struktura u svjedočenju kršćanske vjere u uvjetima pluralističkog društva osim koncilskih smjernica trebaju biti obogaćeni i sociokulturnim potrebama u postkomunističkim tranzicijskim zemljama: većim sudioničkim mentalitetom i izlaskom iz geta, manjom usredotočenošću na kler, prihvaćanjem nove uloge žena, samofinanciranjem, poticanjem novih struktura društvene prisutnosti (medija, obrazovanja, politike) i poosobljavanjem i umreživanjem vjere.

Dr. Ivan Šarčević, profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu, izložio je *Kršćanske razloge nade kao odgovor na čovjekovo traženje smisla*. Smjestio je kršćansku poruku spasenja i evanđeoske potencijale nade u obzor propinjanja prema smislu života i pokazao kršćansku nadu kao orijentaciju, ohrabrenje i uporište u osmišljavanju života koji se izgrađuje odozdo, ali s motivacijom odozgo.

U trećem popodnevnom izlaganju prof. dr. Josip Baloban, profesor pastoralnih disciplina na KBF-u Sveučilišta u Zagrebu, progovorio je o *Pastoralnoj praksi pred izazovom moderniteta*, posebice u Crkvi u Hrvata, naglasivši nekoliko bitnih čimbenika koji mogu obogatiti ovu praksu: inzistiranje na eshatološkom obećanju ljubavi, pravde i mira; odbacivanje čisto klerikalne koncepcije Crkve; priznavanje pogrešaka i propusta od strane Crkve; nedopustivost prenošenja vjerničke odgovornosti na klerike, već pastoral u duhu subsidijarne odgovornosti.

U četvrtom, a sveukupno sedmom i posljednjem izlaganju na ovogodišnjem znanstvenom skupu prof. dr. Pero Aračić, profesor pastoralnih predmeta i rektor Teologije u Đakovu, ravnatelj Hrvatske inozemene pastve i voditelj programa *Aufbruch* za Hrvatsku, polazeći od znanstveno obrađenih podataka o sadašnjem stanju naše mjesne Crkve, predočio nam je perspektive kršćanske poruke radosti i nade te predložio potrebna opredjeljenja i modele djelovanja, osobito u pastoralu. Progovorio je vrlo jasno, nedvosmisleno i kritički o sadašnjim oblicima pastoralala i upozorio na temeljna opredjeljenja pastoralala, ako želi biti učinkovit u budućnosti. Bez čovjekoljublja, oproštenja i pomirenja, bez učeničkog stava iz kojega se rađa poslanje Crkve, bez pastoralala koji u suvremene datosti utjelovljuje Isusove vrijednosti i vrednote, bez pastoriziranja u perspektivi odaziva na Božji poziv, budućnost pastoralala na domaćem terenu bit će ozbiljno ugrožena, a pastoral neučinkovit.

Plodna plenarna rasprava na završetku svih predavanja pokazala je aktualnost teme ovogodišnjega znanstvenog skupa u organizaciji KBF-a u Splitu, a njegova predavanja, obogaćena još nekim priložima koje nismo imali prigodu čuti, bit će kao i sa svih dosadašnjih znanstvenih skupova objavljena u Zborniku radova u izdanju *Crkve u svijetu* i ponuđena čitateljima na obogaćenje, promišljanje i istraživanje kako bi se u današnjim sekulariziranim društvima, koja su potresena velikim krizama, previranjima, duhovnim relativizmom i beznađem, mogli osvjedočiti i vjerodostojno svjedočiti, obrazlagati i živjeti nadu koja je u njima (usp. 1 Pt 3,15).

Martinko Vidović